

2009

STATISTIKK

- økologiske virksomheter
- økologiske arealer
- økologiske produkter

STATISTIKK 2009

Oversiktene i dette heftet bygger på de registreringer Debio gjør i forbindelse med kontroll og sertifisering av økologisk produksjon. Statistikkheftet inneholder både private og offentligrettslige områder.

Alle opplysninger om areal er oppgitt i dekar.

Begrepet 'karens' brukes om landbruksdrift som er under omlegging fra konvensjonell driftsmetode til økologisk driftsmetode.

Innhold

Debios kontrollordning	3
Kontroll og sertifisering	3
Nye tilknytninger	4
Primærproduksjon	5
Økologisk landbruksareal	5
Økologisk areal av samlet landbruksareal	6
Økologisk areal til planteproduksjon	7
Økologisk areal til planteproduksjon (fylkesvis)	8
Økologisk husdyrhold	9
Økologisk husdyrhold (fylkesvis)	10
Foredling, import og omsetning	11
Godkjenninger	11
Virksomheter sortert etter bransje	12
Privatrettslige områder	13
Akvakultur	13
Skogbruk	13
Ikke-økologiske driftsmidler	13

DEBIOS KONTROLLORDNING

Kontroll og sertifisering

Norge er etter EØS II-avtalen forpliktet til å ha en kontrollordning som følger bestemmelsene i EUs rådsforordning 2092/91. Som følge av dette fastsatte Landbruks- og matdepartementet økologiforskriften i 1994. Forskriften skal sikre at landbruksprodukter markedsført som økologiske er framstilt på en måte som minimum tilfredsstillende de krav til produksjon, merking og kontroll som er beskrevet i EU-forordninger for økologisk landbruk. Mattilsynet er tilsynsmyndighet i Norge og har delegert myndigheten til å føre tilsyn og fatte enkeltvedtak til Debio. Debio inspiserer og godkjenner også etter private regelverk, som økologisk akvakultur og skogbruk.

Debios oppdrag og oppgaver er å trygge og fremme økologisk produksjon, og å bidra til å forene den økologiske aktiviteten i sin fulle bredde. Debios siktemål er å bygge tillit og oppnå allmen aksept for økologiske, sosiale og økonomisk bærekraftige produksjoner basert på økologisk landbruks idégrunnlag. Vi skal også være tilgjengelig for brukerne av kontrollordningen, for å informere og veilede om regler, økologisk produksjon, økologikontrollen og våre utviklingsprosjekter.

I hele landet kontrollerer Debio at primærprodusenter (landbruk og fiske) og bedrifter (foredlingsbedrifter, importører og omsetningsledd) følger reglene for økologisk produksjon. Kontrollen skjer ved årlige inspeksjoner. Alle som er med i Debios kontrollordning får minst et årlig kontrollbesøk av en av Debios inspektører. I tillegg til det faste årlige besøket gjennomføres også tilleggsinspeksjoner, derav uanmeldte inspeksjoner. Alle virksomheter som vil markedsføre økologiske næringsmidler eller benytte Debios merker må være tilknyttet Debios kontrollordning.

Debio er EN 45011-akkreditert for kontrollen vi utfører etter EUs økologiforordning og innenfor akvakultur.

På de følgende sider gir vi en oversikt over omfanget og utviklingen av den økologiske produksjonen, basert på Debios kontroll og sertifisering av økologiske gårdsbruk og bedrifter. Fordi Debio er eneste utøvende kontrollorgan for produksjon og markedsføring av økologiske landbruksvarer, er det statistiske materialet i heftet dekkende for status i Norge.

DEBIOS KONTROLLORDNING

Nye tilknytninger

Fylke	Primærproduksjon		Foredling / import / omsetning	
	Antall virksomheter	Endring i 2009	Antall virksomheter	Endring i 2009
Østfold	203	+23 (28 inn, 5 ut)	45	+3 (4 inn, 1 ut)
Akershus	153	+9 (15 inn, 6 ut)	64	-2 (2 inn, 6 ut)*
Oslo	4	0	97	+1 (10 inn, 7 ut)*
Hedmark	261	+1 (21 inn, 20 ut)	48	0 (6 inn, 6 ut)
Oppland	226	+2 (20 inn, 18 ut)	34	+1 (3 inn, 2 ut)
Buskerud	250	+10 (23 inn, 13 ut)	47	+4 (8 inn, 4 ut)
Vestfold	108	+7 (15 inn, 8 ut)	43	+1 (7 inn, 7 ut)*
Telemark	124	+4 (13 inn, 9 ut)	19	-1 (2 inn, 3 ut)
Aust-Agder	37	-1 (1 inn, 2 ut)	14	-3 (3 ut)
Vest-Agder	47	+3 (7 inn, 4 ut)	16	0
Rogaland	64	+6 (7 inn, 1 ut)	60	-6 (4 inn, 10 ut)
Hordaland	115	-4 (7 inn, 11 ut)	66	-1 (7 inn, 8 ut)
Sogn og Fjordane	192	+18 (26 inn, 8 ut)	24	-4 (1 inn, 5 ut)
Møre og Romsdal	168	+2 (11 inn, 9 ut)	46	-4 (5 inn, 9 ut)
Sør-Trøndelag	341	+21 (41 inn, 20 ut)	68	+6 (8 inn, 1 ut)*
Nord-Trøndelag	338	+35 (54 inn, 19 ut)	33	+7 (9 inn, 2 ut)
Nordland	158	+10 (14 inn, 4 ut)	16	-3 (2 inn, 5 ut)
Troms	55	+4 (8 inn, 4 ut)	21	0 (2 inn, 2 ut)
Finnmark	7	-1 (1 ut)	2	-2 (2 ut)
Utenlandske virksomheter			40	+3 (5 inn, 2 ut)
Hele landet	2 851	149 (311 inn, 162 ut)	803	0 (85 inn, 85 ut)

*Der tallene ikke går opp skyldes dette at virksomheter har flyttet over fylkesgrensene

Siden starten i 1986 har det totale antall virksomheter tilknyttet Debios kontrollordning økt fra 19 til 3 654 virksomheter.

1989 var det første år med FIO-godkjenninger, blant annet for brunost, hvitost og smør.

I 2009 har antallet virksomheter i Debio økt på primærproduksjonssiden, mens antallet virksomheter knyttet til foredling, import og omsetning har holdt seg på samme nivå som i 2008.

Innen primærproduksjon så vi en markant økningen i antallet tilknytninger. 2 851 gårdbrukere er nå en del av Debios kontrollordning. Dette er 149 flere enn i 2008. Det er stort sett vekst over hele landet, men for andre året på rad er det i Nord-Trøndelag vi finner flest nye økobønder.

Innen foredling, import og omsetning (FIO) var det ved utgangen av 2009 like mange tilknyttede virksomheter som året før. 85 virksomheter er kommet til og 85 har meldt seg ut. Dette gjør at antallet FIO-virksomheter fortsatt er 803.

PRIMÆRPRODUKSJON

Økologisk landbruksareal

Fylke	Økoareal	Karensareal	Øko + karensareal	Endring i 2009, økoareal	Endring i 2009, øko + karensareal
Østfold	31 630	14 423	46 053	14,4 %	20,5 %
Akershus/Oslo	35 560	6 471	42 032	12,2 %	13,8 %
Hedmark	50 519	9 167	59 686	10,2 %	3,9 %
Oppland	32 984	6 493	39 476	5,0 %	5,7 %
Buskerud	37 891	10 743	48 634	0,6 %	6,6 %
Vestfold	16 602	10 286	26 888	0,5 %	13,0 %
Telemark	17 393	3 277	20 670	1,4 %	1,3 %
Aust-Agder	3 788	2 044	5 833	-2,4 %	-1,8 %
Vest-Agder	8 914	2 102	11 016	18,9 %	14,1 %
Rogaland	7 097	1 499	8 596	12,5 %	10,3 %
Hordaland	10 287	1 441	11 728	11,3 %	3,4 %
Sogn og Fjordane	17 054	3 877	20 931	6,6 %	2,2 %
Møre og Romsdal	22 822	3 965	26 786	17,1 %	5,2 %
Sør-Trøndelag	58 995	13 796	72 791	7,3 %	8,4 %
Nord-Trøndelag	51 135	26 589	77 723	16,8 %	15,3 %
Nordland	30 120	7 808	37 928	7,4 %	3,8 %
Troms	5 571	3 149	8 720	-3,3 %	0,8 %
Finnmark	1 502	358	1 860	69,2 %	-18,2 %
Hele landet	439 862	127 486	567 348	8,9 %	8,6 %

Grunnet avrundinger vil ikke summen av areal for de enkelte fylker alltid tilsvare totalsummen.

Utvikling for øko- og karensareal

År	Øko+karensareal
2000	205 228
2001	266 731
2002	325 460
2003	381 789
2004	410 360
2005	430 326
2006	445 629
2007	489 589
2008	522 487
2009	567 348 (+8,6 prosent)

Økologisk godkjent landbruksareal utgjorde 439 862 dekar i 2009. Dette er en økning på 8,9 prosent i forhold til året før. Inkluderer vi karensareal i disse tallene (areal som er under omlegging til økologisk produksjon) er arealet 567 348 dekar. Dette er opp 8,6 prosent fra 2008.

Finnmark, Vest-Agder og Møre og Romsdal har den største prosentvise økningen i godkjent økologisk areal, med henholdsvis 69,2, 18,9 og 17,1 prosent. Ser vi på tallene som inkluderer karensareal, står Østfold for den største økningen med 20,5 prosent.

Det er i trøndelagsfylkene vi finner mest økologisk dyrkingsareal. 15,3 prosent vekst i 2009 gjør at øko- og karensarealet i Nord-Trøndelag nå er oppe i 77 723 dekar. I Sør-Trøndelag økte arealet med 8,4 prosent til 72 791 dekar.

PRIMÆRPRODUKSJON

Utvikling for andel økologisk areal av samlet landbruksareal

År	Øko-andel
2000	1,8%
2001	1,9%
2002	2,4%
2003	3,0%
2004	3,4%
2005	3,5%
2006	3,8%
2007	3,9%
2008	3,9%
2009	4,3% (5,6% inkl. karens)

Utvikling antall primærprodusenter

År	Antall primærprodusenter
2000	1 840
2001	2 099
2002	2 303
2003	2 466
2004	2 484
2005	2 496
2006	2 500
2007	2 611
2008	2 702
2009	2 851

Økologisk areal av samlet landbruksareal

Fylke	Økologisk areal av samlet landbruksareal	Øko + karensareal av samlet landbruksareal
Østfold	4,3 %	6,2 %
Akershus/Oslo	4,5 %	5,4 %
Hedmark	4,7 %	5,6 %
Oppland	3,2 %	3,8 %
Buskerud	7,2 %	9,3 %
Vestfold	4,0 %	6,5 %
Telemark	6,8 %	8,1 %
Aust-Agder	3,4 %	5,2 %
Vest-Agder	4,6 %	5,7 %
Rogaland	0,7 %	0,9 %
Hordaland	2,4 %	2,8 %
Sogn og Fjordane	3,8 %	4,6 %
Møre og Romsdal	4,0 %	4,7 %
Sør-Trøndelag	7,9 %	9,7 %
Nord-Trøndelag	5,8 %	8,8 %
Nordland	5,1 %	6,5 %
Troms	2,2 %	3,4 %
Finnmark	1,5 %	1,9 %
Hele landet	4,3 %	5,6 %

Prosentene er beregnet på grunnlag av tall for samlet jordbruksareal fra Statistisk sentralbyrå

Totalt er nå 4,3 prosent av landbruksarealet i Norge godkjent som økologisk. Inkluderer vi arealet som er under omlegging (karensareal), blir andelen økologisk dyrket areal 5,6 prosent.

Av fylkesoversikten ser vi at Sør-Trøndelag (9,7 prosent øko+karens) og Buskerud (9,3 prosent øko+karens) er kommet lengst på veien mot regjeringens mål om 15 prosent økologisk matproduksjon i 2020. I den andre enden finner vi Rogaland, med 0,9 prosent øko- og karensareal.

PRIMÆRPRODUKSJON

Arealutvikling for utvalgte planteproduksjoner

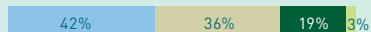
(karensareal er ikke inkludert)

År	Eng og innmarksbeite
1998	87 016
1999	125 748
2000	151 228
2001	162 711
2002	206 659
2003	243 245
2004	266 259
2005	274 089
2006	292 338
2007	307 695
2008	310 277
2009	342 500

■ Eng (269 493 daa)
■ Innmarksbeite (73 007 daa)

År	Havre, bygg, hvete og rug
1998	5 560
1999	8 611
2000	11 396
2001	14 973
2002	24 497
2003	37 083
2004	52 602
2005	57 100
2006	58 691
2007	57 460
2008	62 008
2009	60 149

■ Havre (25 162 daa)
■ Bygg (21 762 daa)
■ Hvete (11 513 daa)
■ Rug (1 711 daa)

År	Grønnsaker, poteter, frukt og bær
1998	2 425
1999	2 981
2000	3 372
2001	3 792
2002	3 867
2003	4 473
2004	5 356
2005	5 640
2006	5 640
2007	6 990
2008	6 745
2009	7 172

■ Grønnsaker (3 183 daa)
■ Poteter (2 532 daa)
■ Frukt og bær (1 458 daa)

Økologisk areal til planteproduksjon

Kultur	Økologisk	Karens	Totalt	Demeter *
Eng, fulldyrket	257 769,6	69 913,6	327 683,2	3 035,0
Eng, overflatedyrket	11 722,9	2 758,6	14 481,5	49,0
Innmarksbeite	73 007,0	14 627,0	87 634,0	690,2
Øvrig grønnfôr / silo	14 320,5	5 359,8	19 680,3	378,0
Grønngjødsling	6 868,8	1 827,7	8 696,5	100,1
Korn til krossing	1 919,9	105,6	2 025,5	59,0
Hvete	11 513,2	5 755,7	17 268,9	867,5
Rug	1 710,9	329,2	2 040,1	110,4
Bygg	21 762,2	11 353,6	33 115,8	189,5
Havre	25 162,3	11 104,3	36 266,6	527,0
Erter og bønner	813,5	975,0	1 788,5	10,0
Engfrø og annet frø	3 156,5	952,6	4 109,1	0,0
Potet	2 531,6	34,7	2 566,3	205,3
Veksthuskulturer	72,6	1,0	73,6	0,7
Løk	179,8	0,0	179,8	100,3
Purre	4,2	1,0	5,2	0,3
Rødbete	64,1	0,0	64,1	25,3
Matkålrot	149,7	0,0	149,7	53,0
Andre kålslag	239,0	1,5	240,5	34,9
Gulrot	941,8	0,0	941,8	53,0
Div. frilandsgrønnsaker	717,8	230,2	948,0	114,8
Urter	140,3	5,2	145,5	7,2
Epler	687,2	377,2	1 064,4	49,1
Annen frukt	237,4	287,4	524,8	0,2
Jordbær	94,4	86,8	181,2	0,5
Andre bær	439,2	114,1	553,3	2,6
Annet planter og areal	3 635,8	1 284,3	4 920,1	22,5
Totalt	439 862,2	127 486,1	567 348,3	6 685,4

* Demeter-godkjent areal inngår også i det økologiske arealet (kolonne 1)

Eng og innmarksbeite utgjør en stor del av det godkjente økologiske dyrkingsarealet med til sammen 342 500 dekar (karensareal ikke inkludert). Areal som er godkjent for dyrking av økologisk korn (havre, bygg, hvete og rug) er redusert noe i 2009, fra 62 008 dekar til 60 149 dekar. Inkluderer vi karensareal i disse tallene ser vi likevel en økning fra 80 517 dekar i 2008 til 88 691 dekar i 2009. Havre dekker fortsatt det største arealet, og deretter følger bygg, hvete og rug.

PRIMÆRPRODUKSJON

Økologisk areal til planteproduksjon (fylkesvis)

Fylke	Eng ¹	Grønn- gjødsling	Korn ²	Frø	Poteter	Grønn- saker	Urter	Frukt	Bær	Annet	Totalt
Østfold	19 483,1	1 239,0	9 444,4	531,0	102,5	304,2	6,0	73,1	14,7	432,0	31 630,0
Akershus/Oslo	22 154,8	1 781,1	10 348,2	499,0	133,5	227,9	7,2	4,0	8,8	395,9	35 560,4
Hedmark	39 580,9	512,5	8 048,7	651,2	845,4	662,5	8,9	6,7	17,6	184,6	50 519,0
Oppland	28 305,8	435,1	3 206,2	55,0	292,7	206,3	36,1	3,2	8,3	434,8	32 983,5
Buskerud	28 102,3	1 340,7	7 123,5	437,5	32,8	300,9	17,5	159,8	147,5	228,4	37 890,9
Vestfold	11 631,0	274,0	3 002,5	441,1	365,3	732,1	9,0	10,0	22,5	114,3	16 601,8
Telemark	15 772,4	269,0	696,5	169,5	46,9	79,6	8,3	180,7	56,5	113,6	17 393,0
Aust-Agder	3 691,5	2,0	3,0	50,2	18,0	14,5	1,6	4,0	3,5	0,0	3 788,3
Vest-Agder	8 644,3	44,0	125,0	0,0	30,1	3,7	4,0	1,3	9,6	51,9	8 913,9
Rogaland	6 561,7	29,4	207,7	0,0	70,5	49,6	1,3	14,6	16,8	145,3	7 096,9
Hordaland	9 953,4	40,6	25,0	0,0	13,5	33,1	2,8	117,7	29,9	71,0	10 287,0
Sogn og Fjordane	16 625,8	38,0	10,0	0,0	20,3	23,2	7,9	250,2	49,5	29,1	17 054,0
Møre og Romsdal	21 734,2	128,0	655,8	0,0	38,4	5,6	11,7	47,8	12,2	188,0	22 821,7
Sør-Trøndelag	51 808,8	45,6	6 536,6	0,0	199,5	178,3	7,4	27,5	76,4	114,8	58 994,9
Nord-Trøndelag	37 253,1	638,9	12 031,3	322,0	167,1	314,1	4,1	23,0	21,6	359,3	51 134,5
Nordland	28 960,8	37,4	419,1	0,0	53,0	16,3	1,9	1,0	14,8	615,5	30 119,8
Troms	5 285,5	13,5	18,0	0,0	40,1	30,6	3,3	0,0	22,8	157,3	5 571,1
Finnmark	1 270,6	0,0	167,0	0,0	62,0	0,0	1,3	0,0	0,6	0,0	1 501,5
Hele landet	356 820,0	6 868,8	62 068,5	3 156,5	2 531,6	3 182,5	140,3	924,6	533,6	3 635,8	439 862,2

¹Inkluderer innmarksbeite og øvrig grønnfôr/silo

²Inkluderer korn til krossing

Demeter-godkjent areal

Demeter-godkjent areal følger tilleggsgregelverket for biologisk-dynamisk dyrking.

Andel av øko-godkjent areal

Økologisk areal: 439 862 daa
Demeter: 6 685 daa (0,9 prosent)

Korn

Økologisk areal: 62 069 daa
Demeter: 1 753 daa (2,8 prosent)

Grønnsaker

Økologisk areal: 3 183 daa
Demeter: 392 daa (12,3 prosent)

Poteter

Økologisk areal: 2 532 daa
Demeter: 205 daa (8,1 prosent)

Frukt og bær

Økologisk areal: 1 458 daa
Demeter: 52 daa (3,6 prosent)

Fylkesoversikten over godkjent areal viser at Nord-Trøndelag er størst på økologisk korn i Norge (12 031 dekar). Hedmark har mest økologiske poteter (845 dekar), Vestfold er størst på grønnsaker (732 dekar), Sogn og Fjordane dyrker mest økologisk frukt (250 dekar), mens Buskerud utmerker seg på bær (147,5 dekar).

PRIMÆRPRODUKSJON

Utvikling for utvalgte husdyrproduksjoner

År	Verpehøns
2000	24 028
2001	27 377
2002	34 321
2003	38 628
2004	57 511
2005	32 656
2006	66 273
2007	84 310
2008	119 323
2009	170 409 (+42,8 prosent)

År	Slaktegris
2000	146
2001	208
2002	275
2003	280
2004	462
2005	272
2006	942
2007	1 197
2008	1 610
2009	1 501 (-6,8 prosent)

År	Sauer og lam
2000	20 776
2001	22 911
2002	47 907*
2003	30 930
2004	35 589
2005	31 962
2006	33 027
2007	35 905
2008	40 145
2009	42 534 (+6 prosent)

* Årsaken til toppen i 2002 er at telledato dette året var 31. juli. Alle andre år er telledato 1. januar, det vil si etter slaktning foregående år.

Økologisk husdyrhold

Husdyrslag	Økologisk	Karens
Ammekyr	2 915	344
Kyr, godkjent for melk og kjøtt	7 622	803
Andre storfé	13 326	2 335
Avlspurker	266	67
Slaktegriser	1 501	250
Råner, avl	8	1
Smågriser under 20 kg	711	0
Hester	91	0
Sauer/lam	42 534	1 302
Utegangsauger	2 889	101
Geiter, godkjent melk og kjøtt	576	0
Ammegeiter	333	9
Bukker og ungdyr, inkl. kje	428	1
Verpehøns (over 20 uker)	170 409	0
Livkyllinger	26 747	0
Slaktekyllinger	33 039	0
Ender, kalkuner og gjess for avl	44	0
Kalkuner (for slakt)	14 253	0
Ender (for slakt)	0	0
Gjess (for slakt)	160	0
Kaniner	0	0
Bier (antall kuber)	1 334	2

Registreringsdato for husdyrhold er 1. januar

Ser vi på utviklingstallene for økologiske husdyrhold er det verdt å merke seg at antallet økologiske verpehøns øker med over 42 prosent for andre året på rad. I 2007 talte vi 84 310 verpehøns, mens vi nå teller 170 409 økologiske verpehøns i Norge. Ellers er det en økning på linje med tidligere år for melkekyr, sauer og lam, mens vi har registrert noen færre slaktegriser enn tidligere.

PRIMÆRPRODUKSJON

Økologisk husdyrhold (fylkesvis)

Fylke	Ammekyr	Melkekyr	Andre storfe	Sauer og lam ¹	Geiter	Slaktegris	Verpehøns	Bier (kuber)	Annet ²
Østfold	203	590	1 142	1 210	0	12	85 674	0	37 242
Akershus/Oslo	224	664	1 072	954	5	4	7 849	300	6
Hedmark	222	1 457	2 056	3 467	121	628	214	372	179
Oppland	228	378	722	3 761	13	4	22 682	18	190
Buskerud	393	311	736	3 441	108	159	3 990	6	2 631
Vestfold	269	266	779	715	4	555	27 527	0	8 416
Telemark	204	203	407	1 960	24	24	3 100	133	12 139
Aust-Agder	0	151	87	793	16	0	2 550	30	0
Vest-Agder	70	252	399	353	0	40	7 619	100	117
Rogaland	47	293	394	1 161	42	0	7 570	0	2
Hordaland	85	144	273	3 018	70	0	407	248	11 011
Sogn og Fjordane	103	77	257	5 121	246	8	74	8	19
Møre og Romsdal	122	342	713	5 108	76	3	119	0	12
Sør-Trøndelag	334	1 309	2 055	4 928	21	62	346	8	3 321
Nord-Trøndelag	270	1 000	1 769	3 496	129	2	78	99	8
Nordland	141	141	428	4 400	452	0	609	12	25
Troms	0	44	37	1 154	10	0	1	0	1
Finmark	0	0	0	383	0	0	0	0	0
Hele landet	2 915	7 622	13 326	45 423	1 337	1 501	170 409	1 334	75 319

¹Sauer og lam inkluderer her også utegangersau

²Annet omfatter livkyllinger, slaktekyllinger, griser utenom slaktegris, hester, gjess, ender og kaniner

I fylkesoversikten er livkyllinger og slaktekyllinger en del av kategorien «Annet». Totalt finnes nå 75 319 dyr i denne kategorien, mot 13 765 dyr for bare to år siden. Livkyllinger og slaktekyllinger utgjør en stor del av denne økningen. Ellers ser vi at mesteparten av de økologiske verpehønsene holdes i Østfold.

FOREDLING, IMPORT OG OMSETNING

Utvikling for antall virksomheter og produkter

År Antall virksomheter

2000	401
2001	404
2002	384
2003	371
2004	351
2005	354
2006	401
2007	601
2008	803
2009	803

År Antall produkter

2000	1 492
2001	1 773
2002	2 201
2003	2 400
2004	2 642
2005	2 784
2006	3 422
2007	4 041
2008	5 667
2009	5 706 (+0,7 prosent)

Godkjenninger

	Norske virksomheter	Utenlandske virksomheter	Sum
31.12.2008	766	37	803
+ Nye 2009	80	5	85
- Utgått 2009	83	2	85
- Underkjent 2009	0	0	0
31.12.2009	763	40	803

2007 og 2008 var preget av kraftig vekst innen foredling, import og omsetning av økologiske produkter. I 2009 avtok denne veksten, og antallet nyinnmeldinger og utmeldinger utlignet hverandre. 85 kom til og 85 meldte seg ut, og totalt finnes det derfor fortsatt 803 virksomheter med en slik godkjenning.

Samtidig har det vært en liten økning i antallet salgsprodukter som er blitt godkjent. 5 706 produkter er per 31. desember 2009 godkjent som økologiske i Norge, en økning på 0,7 prosent sammenlignet med 2008.

FOREDLING, IMPORT OG OMSETNING

Virksomheter sortert etter bransje

Fylke	Melieri	Slakteri	Bakeri	Mølle	Foredling, annet	Gårdsforedling	Servering	Importør	Grossist	Pakkeri	Dagligvare/helsekost	Lagring	Annet	Utenlandsk
Østfold		2	3	7	7	8	3	1		3	5	6		
Akershus		1	4	3	8	7	11	1	11	1	5	9	3	
Oslo	1	1	11		9		15	15	16	2	10	14	3	
Hedmark	3	2	1	6	8	10	2	1	3	5		4	2	
Oppland	3	2	1	2	2	9	7			5		1	2	
Buskerud	3	1	5	4	5	7	8	1	2	4	1	5	1	
Vestfold	1	1	6	4	8	2	5		4	1	4	6	1	
Telemark			1	1	1	6	4		1	1		2	2	
Aust-Agder	1	1	2		4	2	1					2	1	
Vest-Agder	1		3	1	3	2	3	1			2			
Rogaland	1	5	5	3	8	8	13	1	1	5	2	7	1	
Hordaland	2	1	9	2	9	14	13	1	3	1	2	5	4	
Sogn og Fj.		3	3		3	7	5			2		2		
Møre og R.	1	3	2	3	8	13	8		1		1	6		
Sør-Tr.lag	6	4	7	4	7	13	14		3	2	3	4	1	
Nord-Tr.lag		5	4	4	4	7	5		1	3				
Nordland	1	3			1	4	5					2		
Troms	1	2	2		2	2	5		1		1	5		
Finnmark			1			1								
Sum	25	37	70	44	97	122	127	22	47	35	36	80	21	40

Antall inspeksjonsbesøk innen foredling, import og omsetning

Førstegangsinspeksjoner	78
Årlige inspeksjoner	642
Uanmeldt inspeksjoner	33
Annen inspeksjon	8
Andre bedriftsbesøk	2
Sum	763

Av virksomhetstabellen ser vi at serveringssteder utgjør en stor del av godkjenningene. Antallet serveringssteder har økt fra 118 i 2008 til 127 i 2009. For tre år siden var bare 14 serveringssteder godkjent. Av de 127 godkjente serveringsstedene er det flest hoteller og restauranter.

Vi ser noe frafall fra bakerier, men samtidig er det her økoveksten har vært størst de siste årene. I 2008 fikk 96 bakerier godkjenning for økologisk produksjon, mens for 2009 ligger dette tallet på 70.

PRIVATE REGELVERK

Kontrollordningene for økologisk akvakultur og skogbruk har vært på plass siden henholdsvis år 2001 og 2006.

Om private regelverk

Debio utfører også kontroll og sertifisering på grunnlag av egne, private regelverk. Per i dag finnes dette for økologisk akvakultur og skogbruk, områder som ikke er regulert av den offentlige økologiforskriften. En godkjenning gir anledning til å markedsføre produkter med Debio sitt Ø-merke.

Ordnningen for ikke-økologiske driftsmidler er en registreringsordning for konvensjonelle driftsmidler som er tillatt brukt i økologisk produksjon.

Akvakultur

Produksjon / produkt	Antall virksomheter
Fôrblandinger*	7
Fiskeoppdrett, laks	7
Fiskeoppdrett, ørret	1
Fiskeoppdrett, torsk	0
Fiskeslakteri	3
Blåskjell	1

*Godkjent fôrblending basert på villfisk (ikke økologisk)

Skogbruk

Produksjon / produkt	Antall virksomheter
Skogbruk	2

Ikke-økologiske driftsmidler

Produktgruppe	Driftsmidler	Leverandører
Ensilerings- og konserveringsmidler	10	5
Fôrmidler	25	10
Gjødsel- og jordforbedringsmidler	62	32
Plantevernmidler og plantestyrkende midler	2	2
Rengjøringsmidler	1	1
Sum	100	50

Debio
NO-1940 Bjørkelangen
Org.nr: 971 475 471
Telefon: (+47) 63 86 26 50
Faks: (+47) 63 85 69 85
kontor@debio.no
www.debio.no

Debio